

MAGYAR LÁPI

3 lei

Taxa postală plătită de
aprobării Dir. Ge.

T. „Dunapost”

BUDA
Postafió

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 208 (1650) szám * Csütörtök, 1937 október 14

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Franciaország egyelőre elhalasztotta a spanyol határ megnyitását

**Ha sikertelenül végződik a semlegességi bizottság
tanácskozása, Franciaország és Anglia visszaadja a köz-
társasági spanyolországnak a fegyervásárlási jogot
Ujabb ársuhanások voltak a londoni tőzsdén
a háborús hírek miatt**

Londonból jelentik: Az angol kormány közvetítő lépésére a francia kormány egyelőre elhalasztotta a francia-spanyol határ megnyitását. Ezen már szombaton az olasz választógyűlés érvétele után utasította párizsi nagykövét, hogy bírja rá a francia kormányt a lépésének elhalasztására. Az angol kormány — mondják a kormányhoz közelálló körök — azért eszközölte ki Párizsban a halasztást, mert az angol közvélemény teljes megnyugta-

lása érdekében még egy utolsó alkalmat akar adni Olaszországnak, hogy önkéntes csapatait Spanyolországból visszavonja. Tekintettel arra, hogy Olaszország az önkéntesekre vonatkozó döntést a londoni semlegességi bizottság elé kívánja utalni, a bizottságot még szerdán összehívják. Ha azonban a semlegességi bizottság nem tud eredményt elérni, akkor ennek az utolsó kísérletnek kudarca maga után vonja a francia-spanyol határ megnyitását.

Anglia nem vesz részt Minorca megszállásában...

A *News Chronicle* párizsi tudósítójának jelentése alapján keddi számában feltűnő helyen azt közölte, hogy Franciaország legelsősorban Minorca szigetét szállná meg az esetben, ha Olaszország nyíltan beavatkozik a polgárháborúba. A francia kormány ezt a lépést akkor is megtenné, ha Anglia ebben nem támogatná. A lap szerint az angol kormány értesítette a francia kormányt, hogy nem vesz részt Minorca megszállásában.

A Minorca megszállásáról szóló hír egyébként nagy hatással volt a londoni tőzsdére. A hétfői fekete nap után kedden újabb ársuhanások voltak. Illetékes körök ezt kizárólag a háborús hírekkel hozzák összefüggésbe. Rendkívüli eseményként tárgyalják a City körében azt is, hogy a legnagyobb angol biztosítótársaságok beszűntették a háborús károk elleni biztosítást.

A NEMZETKÖZI DANDÁR ELTÁVOLÍTÁSA A VÖRÖS FRONT TELJES ÖSSZEOMLÁSÁT JELENTENÉ SPANYOLORSZÁGBAN.

Berlinből jelentik: A berlini lapok gúnyosan foglalkoznak a valenciai kormánynak az a közléssel, hogy hajlandó eltávolítani az önkénteseket Spanyolország területéről és hajlandó elfogadni ennek végrehajtásában nemzetközi szervezetek közreműködését. A *Berliner Börsenzeitung* azt írja, hogy ez a közlés nem egyéb, mint egy hatalmas blöff, mely a nemzetközi közvélemény hiszékenyebb részének félrevezetésére van szánva. A nemzetközi dandár eltávolítása a vörös spanyol front végleges összeomlását jelentené. A *Berliner Tagblatt* szerint a valenciai kormánynak nincs annyi hatalma, hogy a nemzetközi dandár tagjait, még ha akarná is, eltávolíthatná Spanyolország területéről. A *Berliner Lokalanzeiger* szerint ez az ajánlat olyan szélhámosra emlékeztet, aki váltót ír alá, de tudja, hogy beváltani nem képes és nincs is szándékában. Ami pedig azt illeti, hogy a nemzetközi dandár tagjait nemzetközi bizottság távolítsa el, elképzel-

hető-e, hogy ez a művelet eredménnyel járna? A vörös kormánynak nincs meg a hatalma, hogy ennek a nemzetközi bizottságnak a működését lehetővé tegye. A vörös zsoldosok és anarchisták egyáltalában nem engedelmességek a valenciai kormány utasításainak.

Madridből jelentik: A spanyol nemzetiek tüzérése kedden ágyuzta Madridot. Különösen erős volt az ágyuzás este 9 óra után. A gránátok egymásután csaptak le a város különböző részeibe. Egyelőre nem lehet tudni, hogy a nemzeti tüzéréség tüzelése nem jelenti-e nagyobbarányú támadás előkészítését.

VISSZAVONUL A KATALÁN KORMÁNYZÓTANÁCS ELNÖKE.

Bilbaoból jelentik: Companys lemondott a katalán kormányzótanács elnökségéről.

Barcelonából jelentik: Companys elhatározta, hogy nem lép fel újra jelöltként a jövő hónapban, amikor megbízatása lejár. A katalán baloldali képviselők kérték Companyst, hogy fontolja meg a dolgot, de ő azt felelte, hogy a kormányzótanács élére most olyan ember kell, aki eddig nem vett részt a kormányzásban.

Ujabb jelentés szerint Companys lemondása még nem történt meg, csak azt jelentette be, hogy a jövő hónapban, amikor megbízatása lejár, visszavonul.

A FRANCIA KORMÁNY FELTÉTELESEN HOZZÁJÁRUL, HOGY AZ ÖNKÉNTESEK ÜGYET A SEMLEGESSÉGI BIZOTTSÁG ELÉ UTALJÁK.

Londonból jelentik: Az *Evening Standard* szerint a francia kormány hozzájárul az önkéntesek ügyének a londoni semlegesség bizottság elé utalásához, feltéve, ha a tanácskozással rövid ideig tartanak és az angol kormány megígéri, hogy sikertelenség esetén a francia kormánnyal együtt visszaadja a köztársasági spanyol kormánynak a fegyervásárlási jogot.

A katolikus sajtó

II.

A francia olvasóközönség igen kedveli a napi eseményeket, mozgalmakat aktuális problémákat fejtegető hetilapokat, mint amilyenek a *Gringoire*, a *Marianne*, a *Candidate*. E hetilapoknak vajmi kevés közülük van a katolikus gondolathoz, azért szükséges volt ilyen irányú katolikus lapokat alapítani. E tekintetben a hetenkint megjelenő *La Vie Catholique* és a *Sept* nagyszerűen megállja a helyét. Az előbbit ugyancsak *Gay Francisque* alapította 1924-ben és benne csokorba fűzve találhatók mindenegyes hétnek katolikus eseményei. Modernebb köntösben és újabb szempontok szerint szerkesztve jelenik meg a domonkosoknak még fiatalabb, igen kedvelt lapja, a *Sept*, amely a nemzetközi és francia politikai eseményeknek, a szociális, tudományos, irodalmi és művészi kérdéseknek katolikus szintézisét adja. Rendkívül aktuális, ügyes, fordulatos és tartalmas cikkeket olyan nagy nevek, mint *Claud Paul*, *Mauriac François*, *Daniel-Rops*, *Bernanos Georges*, *Ghéon Henri*, *Henri-Simon Pierre* írják. Mindkét lapnak egy-egy nagyobb kérdésről szóló külön száma az arra vonatkozó adatoknak, eseményeknek teljes bőségét tárja fel. Hasonló jellegű és nagyságú hetilap a *Choisir*, amely a katolikus családoknak megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy részletesen és biztosan tájékoztat a színház, mozi és rádió műsoráról.

A havonként megjelenő tudományos és irodalmi folyóiratok között színvonal tekintetében a párizsi jezsuiták szerkesztésében megjelenő *Études* vezet, amely megfelel a *Katolikus Szemlé*-nek. Előfizetőinek száma 13.000. Kiseb, zsebkönyv-formátumú, de nagy tekintélynek örvendő ilyen irányú lap a *La Vie Intellectuelle*, amelyet a domonkosok adnak ki. Ugyancsak ők szerkesztik az aszkétika és misztika népszerűsítésére irányuló folyóiratot, a *La Vie Spirituelle*-t. A sajtótermékek nagy erkölcsi purifikátora, *Bethlém* abbé a 20.000 példányban forgó *La Revue des Lectures* című kritikai folyóiratot szerkeszti. A nyilvános életbe lépő fiatal nemzedék érdeklődési körét és gondolatvilágát veszi figyelembe a domonkosok, majd később *Garric Róbert* ifjúsági folyóirata, a *Le Revue des Jeunes*.

A szociális kérdésnek nagyszámú sajtóorgánuma van. A folyóiratok között kiválik az aktuális szociális eseményeknek, adatoknak és ismereteknek rendkívül gazdag közleményét hozó *Dossiers de l'Action Populaire* és a *L'Union*, amelyeket a vanesi jezsuiták nagy hírnű szociális tanulmányi központja, az *Action Populaire* ad ki kéthetenként. A szociális ismeretek népszerűsítését szolgálja az ugyanezen intézménytől megjelenő *Peuple de France* folyóirat, amelyet rendszeren a plébániák tudósítóhoz szoktak hozzáfűzni. Egy-egy száma 1935. évben nem kevesebb, mint 700.000 példányban forgott kézhez. A keresztény munkásszervezetek szövetsége kebelében a különböző szakszervezetek az egész ország területén 37 újságot és 29 időszakos folyóiratot jelentenek meg.

A papság heti közlönye a *L'Ami du Clergé*, amelynek 25.000 előfizetője van; az idén 54-ik évfolyamába lép. Az összes korszerű egyházi kérdésekben útmutatást lehet benne találni. A különböző munkakört betöltő papoknak nyolc szaklap áll rendelkezésére. A strasbourgi egyetem államilag is elismert teológiai fakultása

tot szerkeszt. A papság i folyóirata a Prêtre et szumpcionisták sajtóköz-pontja ad ki.

A katolikus sajtó gondoskodik a mindkét nembeli ifjúság sajtószükségletéről is. A fiúk kedvelt illusztrációs lapja a Cœurs Vaillants, amely még csak tegnapi alapítású és mégis 100.000 példányban jelenik meg. A Maison de la Bonne Presse a fiúk részére szerkeszti a La Croix des Jeunes és Bayard, míg a lányok részére a Le Noël, Bernadette és L'Etoile Noëliste c. lapokat. A cserkészek kedvenc folyóirata a Le Scout. A családanyák hivatásának kimélyítését szolgálja a La Maison című folyóirat. Legtöbb katolikus család asztalán ott található a világeseményeket és egyházi híreket ismerető népies illusztrált kis hetilap, a Le Pèlerin, amely 65 éves múltra tekint vissza és a hitvédelmi fegyverek valóságos arzenálja.

A hitbuzgalmi egyesületekben és társulatokban bővelkedő francia katolicizmus rendkívül gazdag hitbuzgalmi folyóiratokban. Mintegy 32 országosan elterjedt ilyen irányú lap van. Ezek között tartalom és elterjedtség tekintetében kiemelkedik a Jézus Szíve-tisztelet havi folyóirata, a Le Messenger du Cœur de Jésus, továbbá a L'Eucharistie, a Notre Dame. Csupán az Imaapostolság Társulata tíz időszaki lapot küld szét 250.000 példányszámban. A magyar Szivgárdának megfelelő francia eucharisztikus keresztshadereg, a Croisade Eucharistique, a francia gyermekek mindenütt elterjedt hitbuzgalmi társulata gyermeklapját 300.000 példányban adja ki. A világmissziós gondolatnak Franciaországban van a legnagyobb talaja. Ez az ország küldi a legtöbb hittérítőt a pogányok közé és ez áldoz legtöbbet erre a célra. Érthető tehát, hogy a missziós sajtó öröndetesen gazdag. A három nagy missziós egyesület, a Hittérjesztés Műve, a Szent Gyermekség és Szent Péter Apostol Műve szélesan elterjedt és igen tartalmas folyóiratot ad ki. Ilyenek a Les Annales de la Propagation de la Foi 330.000, a La Sainte-Enfance 280.000 és a L'Oeuvre d'Orient 120.000 példánnyal. A misszióval foglalkozó más egyesületek és szerzetesrendek 47 missziós lapot szerkesztenek.

A világháború után Franciaországban nagy lendületet vett a katolikus szervezkedés, amelynek az Actio Catholica még erősebb impulzust adott. Ma már minden körű, rendűrangú, osztályú katolikus franciának megvan a saját katolikus szervezete. Mindezeket egy frontba tömöríti a Fédération nationale catholique, amely a szervezetek egységét és erejét a mozgalmi folyóiratok szerkesztésével is elő-

segíti. Hat általános irányú folyóiratot ad ki, amelyek közül vezet a hivatalos lap, a Credo, a France Catholique és az illusztrációs propaganda magazinlap, a France-Monde Catholique. Ezenkívül 49 egyházmegyei orgánumban áll irányítása alatt. A Katolikus Akció női ligájához tartozó kétmillió tagot a L'Echo és a Le Petit Echo irányítja. Az ifjak katolikus szervezeteit a Les Annales és 13 lap, a leányifjúság szervezeteit 17 lap szolgálja.

Franciaországban minden egyházmegyei hatóság heti értesítőt, úgynevezett Semaine religieuse-t ad ki az egyházmegye hívei részére; 80 ilyen értesítő jelenik meg az egész országban. Hasonló célt szolgál a plébániai Tudósító, amelyből 6431 forog a hívek kezén Franciaországban.

Ebből az ismertető közleményünkből az olvasó láthatja, hogy Franciaországban a katolikus sajtó helyzete mégsem olyan siralmas, mint amilyennek a külföldi és így a magyar kritika is fel szokta tüntetni. Kétségtelen, hogy

Gyomor és béle fuvódás

esetében, epe-, máj- és vese zavarában, görcsös székrekedés, savtúltengés, gyomorerégység, hányinger, ideges állapotoknál az orvosok a legmeglehetőbben ajánlják a világhírű Gastro D. t. Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy megrendelhető 135 lel utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban. Bucaresti, Calea Victoriei 124.

nagy bőségben vannak még meg nem munkált területek. A sok közül csak egynehányat említünk: Franciaországban nincs kimondottan katolikus szépirodalmi folyóirat, sem országosan elterjedt magas színvonalú képes hetilap, sem könnyed tartalmú magazin. A katolikus újságíróknak sincs megfelelő szervezeteik. Mindamelllett a tárgyilagos bírálatnak határozottan meg kell állapítania, hogy Franciaországban van katolikus sajtó, még pedig olyan, amely a legnehezebb körülmények között, az ellenséges tényezők félelmetes erejű támadása ellenére is utat tör magának, fejlődik és erősödik.

Anglia nem lehet rendőre az egész világnak

„Csak örültek követelhetik azt, hogy Anglia ne tűrje télenül más államok viszályait s kényszerítse rá akaratát más népekre”

Londonból jelentik: Lord Swinton légügyi-miniszter Wackefieldben beszédet mondott. Őva intette az angol népet attól, hogy beavatkozzék más államok vitás ügyeibe és kijelentette, hogy Anglia nem lehet az egész világ rendőre. Örültek lehet nevezni azokat, akik azt követelik, hogy Anglia ne tűrje télenül más államok viszályait és kényszerítse rá akaratát más népekre. Az angol fegyverkezési politika célja nem az, hogy háboruba vigyék az angol hadsereget, hanem éppen a béke biztosítása. A békét ma már csak akkor lehet fenntartani, ha az egész világ tisztában van Anglia katonai erejével.

AZ AMERIKAI FRONTHARCOS SZÖVETSÉG FÉNYES FOGADTATÁSA LONDONBAN

Londonból jelentik: A kormány fényes fogadást rendezett az amerikai frontarcos szövetség Londonba érkezett 150 tagú küldöttsége tiszteletére. E den külügyminiszter, mint régi bajtársakat üdvözölte a frontarcosokat, felújítva beszé-

dében a francia harctereken küzdő frontarcos emlékeket.

— Akkor azt reméltük — mondotta — hogy olyan harcot vívunk, mely végleg meggyőzi az emberiséget a háboru hiábavalóságáról. Reményünk még ma is ez. A háboru utáni évek kiábrándulási talán kissé elhomályosították, de nem fojtották el ezt a reményt. Arra, hogy a háboru után lerakur fegyvereinket, őszintén remélve, hogy ember többé nem ragadja meg azokat: nem a gyávaság, hanem az a meggyőződés birt bennünket, hogy az embereknek nem az a rendeltetése, hogy akartónélküli báb legyen, hanem megvalósítsa a türellem, szabadság és béke eszméjét. Ma is ez a meggyőződésünk. Nem tudhatjuk, mit rejt magában a jövő. Anglia azonban nem veszette el szabadságszeretetét. Nem annyira, mintőfelsége kormányának tagja, hanem inkább, mint a bajtársakhoz beszélő frontarcos fogadom színek előtt: a nemzetek közötti békéért és megértésért fogunk lankadatlanul dolgozni tovább.

A bölcs és a leányzó

Iria: Szarka Ernő

Caius Licinius Longinus háza Rómában a nyugalom, a csend és a bölcséleti elmélkedések szentelt hajléka volt. Míg a szomszédos palotákban gyakran az asztal alatt ébredtek fel a vidám epikureus ifjak és fejükről lecsúszott koszorújuk chiói borban ázott a ragadós padlón, addig C. Licinius Longinus praetorságot viselt férfiú házában hűvös csend uralkodott. Még a rigó is halkabban füttyentett kertjében és aranyhalai is megfontoltan fickáncoktak a ház előcsarnokában lévő kis halastóban. Mindez pedig két okból volt így. Először azért, mert Longinus agglegény volt és így gyermekzsivaj nem verte fel az áporodott csendet. Másodsor pedig és legfőképp azért, mert Longinus philosophus volt. A mesterek mesterének, Zenónak volt a követője, aki szerint az élet értelme és célja az erény gyakorlása, minden más: érzelem, indulat, szenvedély, rang és dics közömbös, elmellőzendő dolgok, amelyek csak zavarják a lélek tiszta etheri életét. Először képest Longinus — életének 52 esztendője alatt — bámulatos nyugalomra tett szert. Sztoikus nyugalomról szájról-szájra jártak a hősi történetek. Egyszer például sirva rontott be hozzája egyik uradalmának a rabszolga-felügyeje és eljajgatta, hogy a rabszolgák felgyújtották a majort és megszöktek. Longinusnak ez félmillió sestertius kárt jelentett, de mégis csak ennyit mondott:

— Máskor töröld meg a lábadat, Linus, mielőtt bejössz — és tovább falatozta jóízűen a marsusi vadkan füstölt orrját.

Egyszer azonban történt valami, ami C. Licinius Longinus praetorságot viselt férfiú rendületlen nyugalmát alaposan megráztta.

Egy irodalmi estén ugyanis arról olvasott fel, hogy egyedül a Bölcs nem rabja a szenvedélynek, a Bölcs tehát független, vagyis király. A hallgatóság ásitozott, még filozófus kollegái is — csak egy csillagszemű fiatal leány hallgatta feszülten, áhítattal a bölcslet és nem vette le róla ragyogó szemét.

Ez a tény C. Licinius Longinusnak ezúttal nem volt közömbös, elmellőzendő valami. Tettszett neki a fiatal leányokban ritkán lakozó tudományomj, de még jobban a leány tulajdon személye.

Mikor rabszolgái hazafelé vitték kényelmes gyaloghintójában, nem tekintgetett jobbra-balra vidám emberként. Mert szívét bú és kétség nyomta. Mert mégis: a szerelem vagy — Jupiter menten tőle — a házasság nem illik egy öregedő sztoikus bölcshez. Meg mit szólnának a barátai, Bölcs nem rabja a szenvedélynek, Amor igájába hajtáná fejét?... Bár a bölcs Ciceró hatvan éves korában volt olyan bátor, hogy feleségül vette a tizennégy éves Publiliát... És a leányzó Vénus kegyéből veszettül szép...

— Veszettül szép... veszettül szép — dörögte magában. — Talán hozzám sem jönne... Hm... hm... Meg hát az elvek...

Igy hánytá-vetette a hab C. Licinius Longinus praetorságot viselt férfiút.

De nem sokáig. Mert egyszer, amikor tünődve dobálta a kenyérmorzskákat kedves aranyhalainak, levelet adtak át neki. A levél pedig így szólt:

Tullia Torquata C. Licinius Longinusnak üdvözlétét küldi.

Fogadd, tiszteletreméltó Caius, elragadtatásom kifejezését múltkori jelölvasásodért. Bámulom ragyogó elmédet. Boldog az, aki melletted élhet.

Csak ennyi volt a levél, de hatásos volt. Longinus azonnal megkérdezte a levelet hozó rabszolgától, hogy hol lakik az úrnője. Azután tőgáját művészi ráncokba szedte, haját megkente illatos kenettel és elindult megköszönni a kedves figyelmet.

Csak megköszönni a figyelmet: semmi másért nem indult el.

Mert mégis az elvek... De Longinus lelkének amúgy is olvadóban levő jegét tíz perc alatt pocsekká áztatta Tullia perzselő tekintete, maga kelletése.

Igy rendült meg már az első látogatáskor Longinus sztoikus nyugalma. Másnap már két galambot áldozott a szerelem istenasszonyának, Vénusznak, megfedekezett 52, azaz ötvenkettő esztendejéről és bölcshez nem illő szerelmi gerjedelemben élt.

Sűrűn eljárt Tulliahoz, régfelejtett szerelmi dalokat énekelt neki, ifjontiákat, pajzánokat. Sőt kiállt vele enyelgő labdajátéokra is.

Három hét múlva megtörtént az eljegyzés, egy hét múlva pedig az eljegyzés után illatos levelet kézbesítettek neki, amint éppen kedves aranyhalainak szórta a kenyérmorzskákat boldog tünődésben. A levél így szólt:

Tullia Torquata C. Licinius Longinusnak üdvözlétét küldi.

Mikor leveletem megkapod, már Hispania felé hajózom egy szép, datális hadi tribunnusszal. Elhatároztam, hogy nem adom el magam neked, gazdag Caiusom, ahogy apám

Japán repülőgépek támadása a nankingi angol nagykövetség három gépkocsija ellen

A lövedékek eltalálták a gépkocsikat, de az utasok még idejekorán kiugrártak és nem történt semmi bajuk

Tokióból jelentik: A japán bank 200 millió yen névértékű, 3 és félszázalékos, 11 év múlva lejárató kölcsönt bocsát ki a kínai hadműveletek céljaira.

**ANGOL ALATTVALÓK
VESZEDELMESEK GÉPKOCSIKALANDJÁ
SANGHAI KÖZELÉBEN.**

Sanghaiból jelentik: Sanghaitól délre 20 kilométernyire

három japán repülőgép megtámadta a nankingi angol nagykövetség három gépkocsiját. A repülőgépek bombát dobtak le, majd gépfegyvertűz alá vették a gépkocsikat.

Szerencsére a tüzelésnek nem volt emberáldozata.

A sanghaji japán hatóságok közleményt adtak ki, hangoztatva, hogy semmit sem tudtak a gépkocsik utjáról és így a repülőket nem figyelmeztethették előre. Angol részről viszont azt állítják, hogy a három gépkocsi utjáról és irányáról idejében értesítették a japán főparancsnokságot. A gépkocsik tetejére pedig rá volt fejtve az angol lobogó. Az angol nagykövetségnek erre a nyilatkozatára a japán hatóságok kijelentették, hogy

a tüzelés tévedésből történt.

A repülők azt hitték, hogy kínai gépkocsikról van szó, s nem látták az angol zászlót.

A gépkocsikban Murray angol repülőhadnagy, a nankingi angol nagykövetség légügyi attaséja és három más angol alattvaló ült. Utközben találkoztak a szovjet nagykövetség titkárával, akinek a gépkocsija elromlott. Az angolok fölvetették a szovjet követségi titkárt is kocsijukba. Amikor észrevették a három repülőgépet, a légügyi attasé kiszállt kocsijából és intgetéssel figyelmeztette a repülőgépeket, hogy külföldiek ülnek a gépkocsikban. Az első

akarta, aki nyakig úszik az adósságban. Tiszteletreméltó Ciusom, felindulását fejezzék le elveid, amelyeket vénségedig szolgáltál.

Élj boldogul!

C. Licinius Longinus kiejtette a levelet a kezéből és hátrátátorodott a meglepetéstől és a szégyentől. Mert így még nem csúfoltak meg sztoikus bölcsét. Nem is vette észre, hogy könyökével megbillentett egy finom korinthusi vázát, amelyet még egyik őse rabolt el Korinthus feladásánál. A váza csörömpölve ezer darabra tört az előcsarnok virágos mozaikján. Ez jeladás volt Licinius Longinus évtizedek óta leszorított indulatainak. Mert C. Licinius Longinus praetorságot viselt férfiú és szenttelen bölcs iszonyatos és közönséges méregbe gurult. Amiat, hogy őt, a bölcsét annyira elragadta a méltatlan szerelmi indulat, olyan indulatba jött, hogy belerúgott a szerelem mosolygó istenasszonyának. Vénusznak a szobrába. A habtestű asszony nagy zuhanással esett a mozaikpadlóra és száz darabra tört nagy csörömpöléssel. Longinus azután az előcsarnok tulsó oldalán Amor kecses szobrocskáját vette észre. Erre vak dühében minden iránt, ami szerelemre emlékeztet, felragadt egy másik korinthusi vázát és hozzávágta Amorhoz. Közben káromkodott, mint egy öszvérhajcsár. A szomszédok, a hangosak, a duhajok, ijedten szaladtak Longinus házába, mert ilyen csendháborítás még nem történt a környéken, mint most C. Licinius Longinus, a méltóságos, nyugodt, szentelen bölcs házában, ahol máskor még a rigó is halkabban fűttengett.

Igy borította fel egy bohó leányzó C. Licinius Longinus átgondolt és kipróbált filozófiáját.

repülőgép nyomában el is szállt, de a másik kettő tüzelni kezdett.

A lövedékek eltalálták a gépkocsikat, de az utasok kiugrártak és nem történt semmi bajuk. Mint utóbb kiderült, csak kevésen mult, hogy Murray repülőhadnagyot a repülőgépek golyói nem érték.

Az egyik golyó ugyanis átütötte autója szélvédő üvegét, a másik golyó pedig az ajtón keresztül hatolt be a gépkocsiba.

**ELESHANGU TILTAKOZÁSRA KÉSZÜL
AZ ANGOL KORMÁNY.**

Londonból jelentik: A nankingi angol nagykövetség gépkocsija ellen történt újabb japán légitámadás miatt a lapok véleménye szerint

az angol kormány Tokióban ismét Eleshangu tiltakozást jelent be.

A „Daily Express“ úgy tudja, hogy az angol kormány a tiltakozáson kívül most már formális biztosítékokat követel hasonló esetek megismétlődése ellen. A japánok részéről kiadott legújabb jelentés azzal magyarázza az angol

Megindult a zarándoklat az alba-iuliai szoborleleplezésre

Maniu továbbra is visszavonultságban marad és nem járul hozzá, hogy másnak, mint Mihalachénak az elnökletével alakítsanak egy esetleges nemzeti parasztpárti kormányt

Bucuresti. Saját tud. Az egész ország közvéleménye nagy érdeklődéssel tekint az alba-iuliai szoborleleplezési ünnepségek elé. Jól értesült belpolitikai körök is nagy jelentőséget tulajdonítanak az ünnepségeknek, mert azon nemcsak maga a király és a kormány tagjai, hanem az összes pártok képviselői, vezetőemberei is megjelennek.

Kedden már az ország minden részéből megindult a zarándoklás Alba-Iulia felé. Horia Cloșca és Crisan szobrának ünnepélyes leleplezésére Inculdet miniszterelnökhelyettes vonaton utazott el a fővárosból Alba-Iulia, ugyanazon a vonaton utazott Grigore Filipescu, a konzervatív-párt elnöke és Grigora Iunian. Mihalache a késő esti órákban gépkocsin indult Alba-Iulia. A szociáldemokrata pártot Fluerás és Jumanca képviselik a szoborleleplezésen. A „Totul pentru Tara“ pártot pedig Gh Clime mérnök, akit a párt tegnapi vezetőségi ülésén az elhunyt Zizi Cantacuzino tábornok helyére, két évre választottak elnökké.

Amint már tegnap, a *Romania Noua* értesülése alapján megirtuk, Maniu valóban nem vesz részt az ünnepségeken.

Madgearu, a Nemzeti Parasztpárt főtitkára kedden hivatalos formában is közölte Tatarescu miniszterelnökkel Maniu távolmaradását.

A Nemzeti Parasztpárt elnöke azzal indokolja a távolmaradást, hogy húga nagybetegesen fekszik.

Az *Adeverul* hosszabb cikket közöl ezzel kapcsolatban, amelyből kiderül, hogy a trón és Maniu közötti kibékülésből amelynek előkészü-

gépkecsik megtámadását, hogy félreértés történt. Azt hitték, hogy az egyik autó a szovjet nagykövetség titkárának gépkocsija. Tíz perccel a támadás előtt ugyanis az angolok elhajtottak a szovjet nagykövetség titkárának gépkocsija mellett. A japán hatóságok azt az értesülést kapták, hogy a szovjetautón titkos okmányokat akarnak Nankingba eljuttatni.

**ELMARADT
A NAGY JAPÁN TAMADAS.**

Sanghaiból jelentik: A magyaránny japán támadás, amelyet keddre vártak, ezideig nem kezdődött meg. A japán csapatok a Jangcese folyó partján Lihótól északra csapatokat szállítottak partra. Ezek azonban a kínaiak géppuska tüzebe kerültek és súlyos veszteségeket szenvedtek. A japán repülőgépek Észak-Kínában állandóan bombázzák a kínaiak felvonulási utvonalát, különösen a Kanton-Hankau-i vasutvonal mentén.

leteiről úgy tudták nemzeti parasztpárti körökben, hogy azok kedvező mederben haladnak, nem lesz semmi.

Maniu, aki kedden tanácskozással folytatott Clujon politikai barátaival, különösen Popoviciumval,

visszatért Badacimba és folytatja az ügynevezett badacini politikát.

Nyilvánvaló, hogy egyesek, akik bizonyos körökhöz közelállanak, tényleg végeztek tapogatózásokat, de ezek nem vezettek eredményre s Maniu ezért nem megy Alba-Iulia. A clujai tanácskozások során egyébként Maniu tekintettel arra, hogy az utóbbi időben különböző kombinációk kerültek forgalomba, azt is kijelentette, hogy

nem járul hozzá, hogy egy esetleges nemzeti parasztpárti kormányt másnak, mint Mihalachenak az elnökletével alakítsanak.

Egészségi állapotuk miatt nem vesznek részt az alba-iuliai ünnepségeken Iorga és Ave-rescu sem. A „Totul pentru Tara“ alakulat sem küld az ünnepségre delegátusokat. Pop Valér kedden Alba-Iulia érkeztél és személyesen foglalkozott az ünnepségek előkészítésével.

* Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet még szorulás vagy keresztifajás is fokozza, az enyhe és igen kellemes hatású, természetes „Terenc Jószot“ keserűvíz — reggel éhgyomorral egy kis pohárral véve — mindig puha, könnyű székürülést és kielégítő emésztést biztosít: kezdje meg orvosát.

„Amerika gyűlöli a háborút és bízik a békében...”

Roosevelt elnök politikai hitvallásnak számító, nagy rádióbeszédet mondott

„Tovább már nem maradhatunk közömbösek a civilizáció elpusztítása iránt”

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök keddi este a rádióban nagy beszédet mondott, mely a kongresszus rendkívüli ülészakájának kezdetén valóságos politikai hitvallásnak számít.

— Ugy lehet, — mondotta többek között, — hogy az ország egészséges és állandó jólétet és biztos békét akar.

Az elnök ezután azokról a gazdasági és szociális kérdésekről beszélt, amelyeket a kongresszus rendkívüli ülészakájában tárgyalni fognak. A továbbiakban arról szólt, hogy az Egyesült Államok nem függetlenítheti magát a világtól.

— Ugyanakkor — mondotta, — amikor mi az amerikai népek jobb életlehetőséget akarunk biztosítani, teljesen megértjük, hogy ezeket a törekvéseket komolyan befolyásolhatják olyan események, amelyek határainkon túl történnek. A kereskedelmi szerződések egész sorozatával megkíséreltük, hogy újabb lendületet adjunk a világkereskedelemnek, mely a legnagyobb szerepet játsza hazai jólétünkben, de tudják meg, hogy ha a világ belesüllyed a háború fürgetegébe, a világkereskedelem teljesen megsemmisül. Tovább már nem maradhatunk közömbösek a civilizáció értékeinek elpusztítása iránt. Mi nemcsak magunknak keressük a békét, hanem gyermekeink számára is. Gyermekeink érdekében akarjuk a világ civilizációját fenntartani, hogy az amerikai civilizáció a jövőben is fennmaradjon. Azt akarjuk, hogy a mi nagy demokráciánk legyen elég okos annak megértéséhez, hogy tudomást nem venni a háborúról még nem elég védekezés a háborúval szemben. Ebben a világban, mely telve van kölcsönös gyanúsításokkal, minden erőnkkel a békéért kell küzdenünk. Nem elégedhetünk meg azzal, hogy kívánjuk a békét, sem azzal, hogy várjuk a békét. Bejelentettük, hogy részt akarunk venni a washingtoni

szerződés aláírásának értekezletén. Az értekezlet célja, hogy általános megbeszélésekkel keressük a kínai események megoldását. A cél ér-

dekében együtt akarunk működni az egyezmény valamennyi aláíró államával, beleértve Japánt és Kínát is. Ez az együttműködés például szolgálhat arra, hogy milyen uton lehet eljutni az egész világ békéjének helyreállításához. A világbéke alapja az, hogy egymásközötti kapcsolatainkban a nemzeteknek bizonyos alapvető elveket el kell fogadniuk. Bizom abban, hogy végül valamennyi állam el fogja ismerni, hogy ezeknek a szabályoknak megsértése egyformán csapás valamennyi nemzetre nézve.

Roosevelt beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Amerika gyűlöli a háborút, bízik a békében és éppen ezért kitartóan dolgozik a békéért!

Ujabb öt évre meghosszabbították a francia-jugoszláv barátsági szerződést

A délkelet-európai helyzet megvitatása képezte Stojadinovics jugoszláv külügyminiszter párizsi tárgyalásainak alapját

Párizsból jelentik: A francia külügyi hivatalban Stojadinovics és Delbos keddi délután aláírták a francia-jugoszláv barátsági szerződés megújításáról szóló okiratot. Stojadinovics ezután megbeszélésre ült össze Delbos külügyminiszterrel. A megbeszélést 2 órakor félbeszakították és megjelentek azon a villásreggelin, amelyet Chaumemps miniszterelnök adott Stojadinovics tiszteletére, majd folytatták a megbeszélést.

A JUGOSZLAV ES FRANCIA KÜLÜGYMINISZTER MEGVITATTA A KÉT ORSZÁG KAPCSOLATAINAK KÉRDÉSÉT

A Reuter jelentése szerint Stojadinovics égetően fontos megbeszélést folytatott Párizsban Délkelet-Európára nézve, különösen tekintettel a jugoszláv politika legújabb jugoszláv politika legújabb irányára. A külügyminiszterium a francia-jugoszláv döntő bíráskodási és barátsági szerződés újabb öt évre való meghosszabbítása alkalmából közleményt tett közzé, mely szerint a két miniszter megállapította a két nemzetet egyesítő kapcsolatok szilárdíthatóságát, behatóan megvizsgálta az általános európai helyzetet, valamint az országokat közelebbről érdeklő kérdéseket. A tanácskozás a szoros baráti együttműködés szellemében folyt le, mely szellemet megfellelő Jugoszlávia és Franciaország mély érzelmének és közös érdekeinek.

szlavia és Franciaország mély érzelmének és közös érdekeinek.

Párizsból jelentik: Stojadinovics jugoszláv külügyminiszter hétfőn Delbos francia külügyminiszterrel megvitatotta a francia-jugoszláv kapcsolatok kérdését és a délkelet-európai helyzetet.

A baloldali lapok hűvösen fogadják a jugoszláv miniszterelnököt és kifogásolják külpolitikáját. A mérésekelt és jobboldali sajtó azonban melegen ünnepli a francia-jugoszláv barátságot és bizalmát nyilvánítja a jugoszláv kormány külpolitikai törekvései iránt. A Liberté rámutat arra, hogy a francia sajtóban Stojadinovicsot elsősorban Litvinov csatlósai támadják. A valóság az, hogy Jugoszláviának Bulgáriával és Olaszországgal kötött szerződésai a béke érdekeit szolgálják. Ami a jugoszláv-német kereskedelmi kapcsolatok kiépítését illeti, az a dolgok rendjéből következik és Franciaország ez ellen nem emelhet kifogást. Hozzáfüzik, hogy Stojadinovics a bolsevista ragály ellen folytatott küzdelmében jó szolgálatot tesz Európának. A Temps külpolitikai cikkében leszögezi, hogy a jugoszláv külpolitika kialakulása az érvényben lévő szerződések keretei között mozog. A lap szerint Jugoszlávia hagyományos külpolitikáját senkinek sem áll módjában külön törekvések érvényrejuttatásával módosítani.

Tehervonat és tolatómozdony borzalmas erejű összeütközése

A mozdonyvezető az idegfejlesztő pillanatokban sem vesztette el lélekjelenlétét s majdnem sikerült elhárítania a katasztrófát

Bucuresti. Sajtó tud. A constantai kikötőállomáson vasuti szerencsétlenség történt. A negyven vagonból álló 9615. számú tehervonatot hétfőről keddre virradó éjjel 12 óra után a Palas-állomás felől erősen lejtős pályán közeledett a kikötői vasútállomás felé. A lejtőn haladva a mozdonyvezető jelt adott a fékezőknek, hogy fékezzenek le. A fékezés meg is történt, de olyan hirtelen, hogy az egész vonat nagyot zökkenett s a zökkenés következtében a 4-ik és 5-ik kocsi közötti kapcsoló elszakadt.

A vonat első része és a hátsó 36 vagon között térfőz keletkezett. A mozdonyvezető észrevette ezt és a szerencsétlenséget úgy igyekezett lecsökkenteni, hogy nagy sebességgel haladt, nehogy a lejtőn gyorsulva haladó 36 vagonos, mozdony nélküli szerelvény utólréje s esetleg éppen a közbenlevő alagútban történjék meg az összeütközés.

A kikötői vasútállomás bejáratához érve, a robogó vonatról odakiáltott a váltóőrnek, hogy szabadon futó vagonok jönnek utána, de

ez nem értette meg a szavát és átállította a váltót.

Rövid idő múlva megérkezett a tehervonat elszakadt része s más vágányra futott, ahol összeütközött egy tolató-mozdonyval, amely két vagonot vontatva szembejött. A mozdony és két vagonja, valamint a tehervonat 19 fűrészáruval és gabonával megrakott vagonja egymás hegyére-hátára torlódva, teljesen összezúzódott.

A romok alól holtan emelték ki Teodor Bulbucan 38 éves fékezőt, míg a másik, Stan nevű 34 éves fékező, akit súlyosan sebesülve szedték ki, meghalt, mielőtt keresztet akart vetni magára.

Még három nagyon súlyosan sebesült fékező került elő, míg a többi fékezők kisebb-nagyobb sérülésekkel és a halálveszedelem idegrázkódásával állanak orvosi kezelés alatt.

A kár meghaladja a 15 millió lejt. A vizsgálat folyik

Róma tiszteletben tartja Spanyolország és gyarmatai területi sértettségét

Cerutti olasz nagykövet és Franco tábornok érdekes nyilatkozatai. — Hazaárulással vádolja a „Petite Parisien” Pierre Cot és Vincent Auriol francia minisztereket.

Rómából jelentik: A Popolo di Italia párizsi tudósítója szerint Cerutti párizsi olasz nagykövet a francia külügyminiszterium vezértekintésével folytatott keddi megbeszélés során megismételte az olasz kormányt az azt a kijelentését, hogy Róma teljes mértékben tiszteletben tartja Spanyolország, a spanyol gyarmatok és a spanyol szigetek területi sértettségét.

Burgosból jelentik: A kedden megtartott spanyol fajvédelmi ünnepségen Franco tábornok hosszabb beszédet mondott. Hangoztatta, hogy nem ismerik a nemzeti spanyol szellemet azok, akik azt hiszik, hogy Spanyolország egyetlen falpalattnyi földet átenged bármely más államnak. Ilyen föltevésnek teljesen ellentétben állnak a spanyol gondolkodási móddal és nem egyebek marxista koholmányával. A spanyol nép maga gondoskodik arról, hogy azt a területet, amelyen él, soha senki meg ne csonkítsa.

Párizsból jelentik: De la Roque ezredes, a Petit Journalban azzal vádolja Pierre Cot légügyminisztert, hogy Vincent Auriol államminiszterrel együtt nagymennyiségű hadianyag Spanyolországba küldésre akarta rávenni a kormány többi tagját. Ugyanakkor francia tisztek kitudását is kívánták. Az ezredes nyílt hazaárulással és francia érdekek elárulásával vádolja a két minisztert.

Színügyi bizottság alakult Satumaren

Saját tud. A satumarei kisebbségi magyar-színügyi bizottság vezetői egyre nagyobb aggodalommal néznek a magyar színjátszás jövője elé. Játsszák engedélyt — mint tudjuk — boldog-boldoglaknak adnak s ezek az értéknélküli „igazgatók” egyenesen lezüllesztik a magyar színjátszást. All ez különösen Satumarera, ahol a „színigazgatók” azzal akarnak a város kegyei-be férközni, hogy évről-évre kevesebb időre kérik a színházat s a legolcsóbb erőkből állítják össze a társulatot. A kisebbségi magyarság most színházi bizottságot alakított berencei Kováts Sándorné és Tabajdy György gyógyszerész elnöklété alatt. Az alakuló ülésen kimondták, hogy a várostól kérik fogják, hogy a színházat csak a színügyi bizottság által kijelölt és az összes erkölcsi szempontoknak megfelelő igazgatónak adják oda s a játsszási időtartamot is a bizottság szabja meg.

Herriot nem vállalja a felelősséget a francia-szovjet kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötéséért

Lyonból jelentik: Nagy feltűnést keltő nyilatkozatot tett Herriot, volt francia miniszterelnök Lyonban, egy politikai összejövetelen. Herriot nyilatkozatában beszélt a francia-szovjet kapcsolatokról és a szovjettel fennálló kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötéséért Lavalra hárította a felelősséget.

— Én csak benemavatózósi egyezményt hoztam létre, — mondotta. — Laval ennél jóval tovább ment és kölcsönös segélynyújtási egyezményt kötött. Ha rajtam állott volna, ezt másképp hoztam volna létre. Akik ezt a szerződést a jelenlegi formájában megkötötték, viseljék érte a felelősséget.

Ez a nyilatkozat annál nagyobb feltűnést keltett, mert hiszen Herriot tudvalevően a szovjetbarát külpolitika egyik főharcosa.

„Pénzeszsákon ülő kanzsi szomszédok...”

Élénk gyarmati propaganda indult Németországban

Berlinből jelentik: Németországban nagyarányú gyarmati propaganda indult meg. A propoagandába a kormány az állam és városok valamennyi szervét bevonta. Olyan hírek is elterjedtek, hogy Hitler minisztériumi hatáskörrel felruházott gyarmati hivatal létesítésének tervével foglalkozik. A sajtó hasábjain minden nap gyarmati kérdésekkel foglalkozó cikkek jelennek meg. A cikkek elsősorban Angliával szállnak vitába és az angol politikai vezetőket pénzeszsákon ülő kanzsi szomszédoknak nevezik. A gyarmati propaganda megerősödésének jele az is, hogy Kölnben a kormány gyarmati szoborművet állított fel és számos más városban fognak hasonló gyarmati emlékműveket emelni. Azonkívül gyarmati kiállítás rendeznek.

Pályázati hirdetmény

A sumuleu-i (jud. Ciuc) kántori állásra pályázatot hirdetünk. Fizetés: természetbeni lakáskert, 5 hold birtok és havi 2700 lei. Kötelező: Pléhános utasítása szerinti kántori teendők végzése, dalárdák vezetése és társadalmi kulturális tevékenység. Pályázati határidő f. hó 23. Kántori próba f. hó 24-én délelőtt 10 órakor, melyre mindenki köteles a saját költségén megjelenni. **Egyháztanács.**

A R A G A Z az ideális fűtőanyag új szellemet hoz a háztartásba!

Az „ARAGAZ” könnyen és egyszerűen kezelhető, kényelmesen kezelhető és hallatlanul gyors, tiszta és higiénikus; mindezek a kitűnő tulajdonságok arra teszik alkalmassá, hogy minden háztartásban kedvelt fűtőanyaggá váljék.

Az „ARAGAZ” természetes gáz, mely nem mérgező hatása, nem robban és minden csővezeték és kőművesmunka nélkül, könnyen szerelhető, szag- és füstmentesen ég, konyhában, fürdőszobában ép úgy felhasználható, mint vi-lágítási célokra.

NEM HIANYOZHAT EGY HAZTARTASBÓL SEM

ARAGAZ

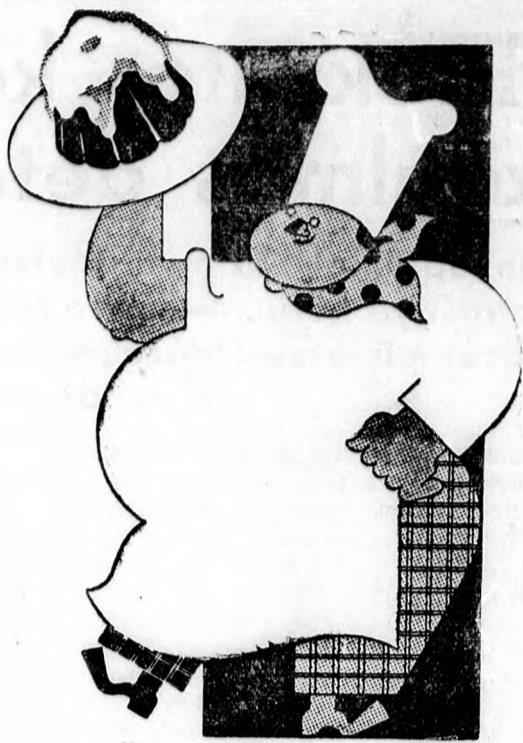

Emelkedik Franciaországban a „szabad iskolák” száma

A lakosság vallási és erkölcsi érzületének durva sértegetésével nem érik el céljukat az állami iskolák tanítói

Párizsból jelenti a Reichspost: Az egyik francia pedagógiai folyóiratban egy állami tanító érdekes cikket közöl a franciaországi iskola-viszonyokról. Közli többek között, hogy magánkutatásai alapján meáglapította, miszerint Franciaországban 1936 végén az állami iskolákkal szemben összesen 11 ezer 666 „szabad” iskola működött: ezek közül mindössze 115 volt nem katolikus! Ezek az iskolák összesen 965 ezer 900 tanulót számlálnak, beleértve az elemi, továbbképző és szakiskolák növendékeit. A tantestület tagjainak száma megközelítőleg 31 ezer 700. A bretagnei „szabad” iskolák öt év leforgása alatt 25 ezer 326 tanulót nyertek. Egy másik megyében a szabadiskoláknak 20 ezerrel több növendékük volt, mint az állami iskoláknak. A szerző egészen természetesen találja, hogy Párizsban 824, Lyonban 135, Marseilleben 111, Bordeauxban 82, Toulouseban 57 ilyen szabad iskola van, mert „minden iskolának meg van ezekben a nagyvárosokban a maga látogató köre.”

A szerző ezután keresi a szabad iskolák föllendülésének okait és többek közt ezt mondja: — Amikor még sem szocialista, sem kom-

Az „ARAGAZ”-t raktáraink — amelyek részletes felvilágosításokkal mindig szívesen rendelkezésére állanak — acéltartányokban házhoz szállítják.

RAKTÁR:

Komlós Testvérek

Oradea, Str. Nicolae Iorga No. 13.

munista tanítók nem voltak, a tanulók száma ezekben a szabadiskolákban változatlan volt, sőt, egyes kisebb községekben be kellett néhányat zárni a látogatók hiánya miatt. Most állandóan emelkedik minden megyében ezeknek a szabad iskoláknak a száma s ez a fejlődés láthatólag egyre tovább folytatódik. Oka ennek: egyes tanítók az állami iskolákban megőrizték semlegességüket. Sokan azonban — sajnos — valóságos élvezetet találtak abban, hogy a mi, annyira keresztény szellemű falusi lakosságunkat vallási érzelmeiben megsértették. És éppen a vallásos érzületnek ez az ismételt megsértése tette azt a hívők százaiban még sokkal elevenebbé.

A szerző ezután felsorol tíz, különösen figyelemreméltó esetet, amelyeknél a tanító a legdurvább módon kihívta a lakosság erkölcsi és vallási érzékenységét.

— Mintha a kétezer év előtti pogányságra süllyedtünk volna vissza — vonja le a végső következtetést a cikkíró, miután csaknem valamennyi kis község tanítójánál megállapítja az egyházi esküvő, az egyházi temetés és a gyermekek megkeresztelésének hiányát.

Titokzatos képhamisítás izgalmas detektívregénye

Bonyodalmak Szinyei Merse Pál „Őszi színek” című festménye körül. — Egy híres képszakértő szerint valódi, a Szépművészeti Múzeum szerint pedig hamis a kép. — A rendőrség nyomoz

Budapestről írják: A főkapitányság bünyügyi osztályán szombaton új nyomozás indult egy titokzatosnak látszó festményhamisítás ügyében. A bünyügyi osztály intellektuális csoportjának rendőrtisztjei és detektívjei most rövid idő alatt akarják kideríteni, hogy ki hamisította Szinyei Merse Pál, a nagy magyar festőművész „Őszi színek” című képét és milyen körülmények között került forgalomba, hiszen az eredeti festmény egyike a nagy piktor legszebb képeinek és fényképmásolata a legtöbb magyar művészettörténelemben előkelő helyen van.

Alkalmi vétei

A festményhamisításra Mautner László régiségkereskedő hívta fel a rendőrség figyelmét azzal, hogy a bűncselekménynek ő a károsultja: 4400 pengője siratja azt, hogy valakinek eszébe jutott Szinyei képét lemásolni. Elmondotta Mautner a rendőrségen, hogy egy nap jelentkezett nála Balla Ödön képereskedő, aki azt mondotta, hogy aránylag olcsó áron meg lehet szerezni Szinyei Őszi színek című kompozícióját, mert tulajdonosa — egy méltóságos úr — nehéz anyagi helyzetbe jutott és áron alul is túl szeretne adni a képen. Mautner hajlandónak mutatkozott a festmény megvásárlására, elment Ballával a Mérleg-utcába, itt a képereskedő felment a 4. számú házba. Nemsokára lejött és a kapu alatt megmutatta Mautnernek a képet, azután kocsiba ült Balla és a festménnyel együtt elhajtattott: egy műgyűjtőhöz ment, mert — mint mondotta — neki ajánlja fel elsősorban a festményt, remélhetőleg többet fog fizetni érte, mint a régiségkereskedő. Megígérte azonban, hogyha a műgyűjtővel nem tudna megalkudni, visszamegy Mautnerhoz. Este 8 órakor valóban megjelent a régiségkereskedő Eszterházy-utca 24. számú házában levő lakásán Balla Ödön, magával hozta a festményt és elmondotta, hogy az egyik bányavállalat igazgatója 3000 P-t, egy Mányokyportrét, még egy portrét és három Morland-metszetet ajánlott a Szinyei-képért, de ezt a festmény eladója kevesli, mert elsősorban készpénzre lenne szüksége. Mautner ekkor kijelentette, hogy hajlandó 4000 pengőt adni a képért és további 400 pengőt Ballának a közvetítésért. A festmény Mautnernél maradt. Balla azzal búcsúzott el, hogy elmegy a méltóságos úrhoz, megpróbál vele ilyen értelemben megalkudni, de nem tartja valószínűnek, hogy az üzlet létrejön, mivel a festmény tulajdonosa sokkal nagyobb készpénzösszeget vár a festményért.

Népszerű egészségügyi előadások

A tartalmából: A tisztaság. — Ált. természetud. alapismeretek. — Táplálkozás. — Tüdővész. — Anya- és csecsemőbetegségek. Alkoholizmus stb.

Irta: Dr Váradi Sándor. — Ára: 95.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Másnap reggel 1/28 órakor már Mautner lakásán volt Balla. Elmondotta, hogy „hajnalig puhította a méltóságos urat” és nagynehezen sikerült is vele 4000 pengőben megalkudni azért, mert reggel 8 órakor árverés kezdődik a lakásán és szüksége van pénzre. Mautner a 4000 pengőt azonnal kifizette, kapott egy elismervényt, Balla pedig elment. Ezután a régiségkereskedő kocsiba ült és a festményt kivitte a Szépművészeti Múzeumba, ahol dr Rózsaffy Dezső igazgató-őrnek mutatta meg. Rózsaffy néhányperces vizsgálódás után kijelentette, hogy a festmény hamisítvány. Most már kutattak az eredeti után, de ezt nem sikerült megtalálni, megtalálták azonban az eredeti kép reprodukcióját, amely Könyves Kálmánnal jelent meg s ebből azután kiderült, hogy bár a két festmény szinte töviről hegyire

Hamis vagy valódi?

A képet bűnjelként lefoglalták, majd Balla 600 pengőt letétbe helyezett abból az 1800 pengőből, amelyet az üzletlen keresett. Most a festményt a rendőrség megvizsgálhatta dr Lázár Bélával, az ismert képszakértővel, aki Szinyei munkásságának legkiválóbb ismerője és könyvet írt a nagy piktor képeiről. Lázár a festményt valódinak mondotta. Ezekután a rendőrség is zavarba jött, mert két ellentétes vélemény áll rendelkezésére és ezért hivatalosan megkeresték a Szépművészeti Múzeumot, hogy állapítsák meg minden kétséget kizáróan valódi-e vagy hamis a Mautnernek eladott festmény. A Szépművészeti Múzeumban négytagú bizottság — amely dr Rózsaffy Dezsőből, dr Hoffmann Editből, dr Pigler Andorból és dr Héjjasból állott — hosszas vizsgálódás után megint hamisnak minősítette a festményt. Lázár Bélát ekkor kihallgatták a rendőrségen. Ő fenntartotta eredeti véleményét. A főkapitányságon ennek ellenére az a vélemény alakult ki, hogy a festmény hamis, bár az eredeti képet nem sikerült előkeríteni. Egyes verziók szerint Szombathelyen van, mások azt mondták, hogy a Szépművészeti Múzeumban őrzik, a harmadik vélemény szerint egy nemrég elhunyt nagy magyar műgyűjtő hagyatékában lehet megtalálni, de ehhez a hagyatékhoz a rendőrség különböző formalitások miatt most nem tud hozzájutni. Mások szerint Mautner Zoltán, a nemrég elhunyt börgyáros tulajdonában volt az Őszi színek. Azt megállapították, hogy a börgyáros képtárában sohasem szerepelt, a Szépművészeti Múzeumban nincs, tehát nem maradt más hátra, mint a másik két feltevés: vagy a hagyatékban vagy Szombathelyen van az eredeti kép.

Ki volt a kép tulajdonosa?

Tegnap a rendőrségen az intellektuális osztály detektívjei megkapták az utasítást: a legrövidebb időn belül ki kell kutatni, hogy kik voltak a festménymásolat tulajdonosai az utóbbi években. Nem tartják elképzelhetőnek, hogy Szinyei Merse Pál ugyanazt a témát kétszer festette volna meg ugyanazokkal a színekkel, ugyanazokkal a fákkal, bokrokkal. A rendőrtiszték a Szépművészeti Múzeum Szinyei-termében is tartottak helyszíni szemlét, de ez sem vezetett eredményre, mert csak azt tudták megállapítani, hogy a nagy magyar festő tízféléképpen írta alá a nevét, a festménymásolat aláírása pedig éppen olyan, mint ahogy Szinyei szintén fel szokta tüntetni néha egy-egy képen kézjegyét. A rendőrség reméli, hogy az újabb detektív munka eredményes lesz és ha

* Akik idült székrekedésben és aranyeres bántalmakban szenvednek, vegyék a természetes „Ferenc József” keserűvizet egy pohányi napi adagokban, kissé felmelegítve, mindig reggeli étgyomorra. Kérdezze meg orvosát.

egyeznek egymással, mégis vannak olyan változások, amelyek kétségtelessé teszik, hogy a Mautner által megvásárolt festmény másolat, de hogy hamisítás céljából készíthette valaki, az abból is kitűnik, hogy míg az eredeti képen — a Könyves Kálmán-féle reprodukció tanúsága szerint — ott van a „Szinyei Merse Pál” aláírás, addig a másolatára valaki ezt a szignumot írta: „Szinyei”.

Ezekután Mautner a rendőrségre sietett, ahol feljelentést tett Balla ellen. A képereskedőt beidézték a rendőrségre. Itt azt vallotta, hogy neki fogalma sem volt arról, hogy a festmény hamis, ő a képet Süttő József képrestaurátortól kapta eladásra és Süttő garantálta, hogy a kép eredeti. Süttőt is kihallgatták a főkapitányságon. Ő is úgy vallott, mint Balla, csak éppen azt mondotta, hogy nem 4000 pengőt kapott a festményért a képereskedőtől, hanem csak 2600 pengőt. Ezt az összeget a képrestaurátor átadta a festmény tulajdonosának.

— Ki a tulajdonos? — kérdezték a rendőrtisztviselők a képrestaurátortól, de Süttő erre a kérdésre meglagadta a választ és a rendőrség még ma sem tudja, honnan került Mautnerhoz a hamis festmény.

majd tudják, hogy kik őrizték az elmúlt évek folyamán a hamis Őszi színek-et: ezen a vonalon eljutnak majd ahhoz az emberhez, aki legelőször eladta valakinek a képet és ebben az esetben ki tudják nyomozni a Szinyei-festmény hamisítóját.

A legüresebb világrész

Ausztrália nemcsak a legkisebb, hanem a legüresebb és leglakatlanabb világrész is egyúttal. Területe akkora, mint az Egyesült Államoké, mégis csupán hat és félmillió ember lakja, míg az Egyesült Államok roppant térségeit 120 millió ember sem népesíti be teljesen. Ausztrália egész lakosságát könnyűszerrel össze lehetne zsúfolni Londonba vagy New Yorkba, az ausztráliai embereknek azonban az bizonyára nem tetszenék, mert a saját külön földrészükön apró csoportokban élnek a szárazföld délkeleti és délnyugati részein néhány modern nagyvonalúan kifejldött városban és kisebb elszórt helyiségekben és farmokon. A terület többi része, a kontinens belseje, a végelethatalan rónaságok és sivatagok üresek és elhagyatottak. Ausztrália északi részén, amely mintegy háromszor nagyobb Németországnál, a vad bennszülött lakossággal együtt sem lakik több 25.000 léleknel. Ausztrália egy négyzetkilométerére egy-nél kevesebb lakos esik, azaz a föld legnéptelenebb világrésze, de még országot is keveset találani, amely ennyire lakatlan lenne. Pedig Ausztrália nem érdemli meg ezt az elhagyatottságot. Felbecsülhetetlenül gazdag ásványtelepei — különösen aranybányái — értékes állattenyésztése, mezőgazdasága még rengeteg kiaknázatlan lehetőséget rejtenek. Miután azonban a brit világbirodalom tartozéka és a brit anyaország eddig még nem tudta kellőképpen megtölteni, más országbeliek bevándorlása pedig szigorúan tilos, egyelőre nem is várható ezen a pusztá földrészen nagyobb mérvű benépesülés. Ausztrália északi részén akad olyan marhalegelő farm is, ahol 160 kilométernyi körzetben öt fehér férfi, két fehér nő és vagy harminc fekete él és őriz 25.000 darab lábasjószágot, amelyek közül 13.000 négyzetkilométeres területen kóborolva legelésznek. Ha az angolok megengednék a túlszaporodott népességű európai országokból, Olaszországból, Németországból a bevándorlást, hamarosan a fehér kultúra virágzó szigete lehetne Ausztrália is, mint az Egyesült Államok. Így azonban megtörténhetik az is, hogy a szigetországokban már félni sem tudó japánok egyszer csak elfoglalják ezt a kontinentet, amely akkor menthetetlenül a színes népfajok világrészévé válik.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadói hivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldalon: Egész évre 600, fél évre 300

Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.

Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felölteszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**

Csúj szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Csúj, Platy, Untril 13.

Kéziratokat sem örlünk meg és sem adunk vissza.

Csekis válaszlevegős magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északnyugati szél, futó eső, erősebb éjjeli lehűlés, talajmenti fagy. A nappali hőmérséklet alig változik.

A NÉMET BIRODALMI BANK ELNÖKE MEGLÁTOGATJA A ROMÁN JEGYBANK KORMÁNYZÓJÁT. Berlinből jelentik: Gazdasági körökben úgy hírlik, hogy Schacht, a Német Birodalmi Bank elnöke a közeljövőben meglátogatja Constantinescut, a román jegybank kormányzóját. Schacht dr. a román bank-kormányzó márciusi látogatását viszonozza.

NAGY KATONAI POMPAVAL TEMETÉK EL CANTACUZINO TABORNOKOT. Bucuresti. Saját tud. Kedden délután nagy katonai pompával temették el Cantacuzino gránicsár-tábornokot. A temetésen a „Totul Pentru Tara” legionistái is felvonultak, élükön kapitányukkal, Zelea Codreanuval. A több kilométer hosszú gyászmenetet a Calea Victoriei és a belüli temetőbe vezető útvonalon sok ezer ember nézte végig.

KIVÉGEZTE A GPU OROSZORSZÁG UTOLSÓ EGYHÁZFEJEDELMÉT IS. Párizsból jelentik: A „La Croix” egyik legutóbbi számában közli a hírt, hogy Szovjet-Oroszország utolsó katolikus egyházfejedelmét, Alexander Frisont ez év június 20-án, a GPU parancsára agyonlőtték. A gaztett híre csak most került nyilvánosságra. A püspököt még 1935-ben letartóztatták azzal a váddal, hogy a német birodalom részére kémkedett. Ugyanaz év augusztus 15-én meghozták az ítéletet, amit azonban csak 1937 március 17-én közöltek az egyházzal. Két esztendőig tehát a szerencsétlen püspök teljes bizonytalanságban volt sorsa felől börtönében. Ez év június 20-án azután megtörtént a kivégzés.

ÜNNEPÉLYESEN ALÁÍRTÁK AZ ESZT-MAGYAR KULTURÁLIS EGYEZMÉNYT. Budapestről jelentik: A magyar fővárosban tartózkodó Alexander Jackson eszt. közoktatásiügyi miniszter és Hóman Bálint magyar kultuszminiszter szerdán délelőtt ünnepélyesen aláírták az eszt-magyar kulturális egyezményt. Hóman Bálint ezzel kapcsolatban a következőket mondotta: Az eszt és magyar nemzet baráti érintkezésének történetében a mai nap határnapot jelent. Legyen ez az egyezmény két rokonnnyelvet beszélő baráti nép jövőbeli szellemi együttműködésének és érintkezésének megingathatatlanul szilárd alapja.

Ülést tartott a Magyar Párt tg.-muresi intézőbizottsága. Saját tud. Kedden este tartotta meg első őszi intézőbizottsági ülését a Magyar Párt tg.-muresi tagozata. Dr. Sebess Jenő elnök, a nemrégien elhunyt Nagy Imréről, Targu Mures volt helyettes polgármesteréről emlékezett meg, kegyeletos szavakkal, majd beszámolt az Országos Magyar Párt sfantul-gheorghai nagygyűléséről és annak impozáns lefolyásáról. Bejelentette gróf Bethlen György újbóli elnökké választását, amit az intézőbizottság nagy lelkesedéssel vett tudomásul és táviratban adott bizalmának és hűségének kifejezést. Dr. Sebess Jenő ismertette ezután Pop Valér körlevelét. Bejelentette egyben, hogy a Magyar Párt központja beadványt fordult a Népszövetséghez a magyarság érdekeit súlyosan sértő körlevél ellen. Az intézőbizottság elhatározta, hogy felhívással fordul a nagyvállalatokhoz olyan értelemben, hogy a közelemben követelt munkás és tisztviselő elbocsátásoknak ne tegyenek eleget. Végül az intézőbizottság foglalkozott az esetleges közigazgatási választás kérdésével.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Zürichi zárlat, Párizs 14.56 fél, London 21.54 egynegyed, Newyork 434 fél, Brüsszel 73.27, Milánó 22.88, Amszterdam 240.30, Berlin 174 fél, Bécs — schilling 80.00, Prága 15.20, Varsó 82.20, Belgrád 10, Bucuresti 325.

A KONKORDÁTUMRA VONATKOZÓ TÖRVÉNYTERVEZETET EGYELŐRE NEM TERJESZTIK ELŐ A JUGOSZLAV SZENÁTUSBAN. Belgrádból jelentik: Stojadinovic miniszterelnök egyik legutóbbi nyilatkozata szerint a kormány a konkordátumra vonatkozó törvénytervezetet nem terjeszti elő a szenátusban. Ezt az elhatározást azzal indokolja, hogy a kormány a skupstina által már elfogadott konkordátum-törvénytervezetet békésebb légkörben kívánja végleg megszavaztatni, egyelőre azonban azok az állapotok, amelyek a vallási békét Jugoszláviában megzavarták, semmit sem változtak.

Agyonlőtte magát egy satumarei tanár. Saját tud. Ghitta Aurél 46 éves satumarei kereskedelmi iskolai tanár kedd reggel hat és hét óra között a Duca utcai Eminescu gimnáziumi internátusban, lakosztálya hálószobájában revolverrel agyonlőtte magát. A közszertetnek örvendő, rendkívül művelt, megnyerő modorú tanár tettét különböző módon magyarázzák, mert egyetlen sor írást sem hagyott hátra. Mivel az internátus vezetése és ügykezelése Ghittára volt bízva, egyesek hiányra gondoltak, ezt a nézetet azonban eloszlatja a hivatalvizsgálat, mely mindent a legnagyobb rendben talált. Az öngyilkosság legelfogadhatóbb magyarázata a bizonytalanság érzete, mivel Ghitta csak mint segédtanár működött, franciaországi tanulmányait ugyanis itt nem ismerték el s ősz fejjel be kellett iratkozni az egyetemre, de nem bírta magát rávenni arra, hogy megjelenjen a vizsgán. Barátai szerint az állástalanságtól való félelem adta kezébe a fegyvert. Szerdán temették el óriási részvét mellett.

A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTERREL EGYIDŐBEN AZ OSZTRÁK KÜLÜGYI ÁLLAMTITKÁR IS RÓMABA UTAZIK. Budapestről jelentik: Jól informált helyen úgy tudják, hogy Kánya Kálmán külügyminiszter terobevett római látogatásával egyidőben utazik az olasz fővárosba Schmidt Guido osztrák államtitkár is, hogy Ciano külügyminiszterrel együtt a római paktumot aláíró államok külügyminiszterei minden vonatkozásban megvitassák a nemzetieket közösen érdeklő problémákat.

Olaszország cáfolja az újabb abesszin csatározások híreit. Rómából jelentik: Egyes külföldi lapokban az utóbbi napokban olyan hírek láttak napvilágot, hogy Abessziában ismét harcok folynak. Illetékes olasz helyen kijelentik, hogy mindössze arról van szó, hogy az esze évszak beálltával Kelet-Afrikában átcsoportosították a helyőrséget s ezért volt szükség néhány újabb katonai zászlóalj küldésére.

Szerencsétlenségek sorzata a Székelyföldön. Targu-Mures. Saját tud. Székely István 23 éves sanrai de muresi legényt a mezősegi cukorrépa-szállító vonat Tg.-Mures közelében elgázolta. A szerencsétlen legény, aki még a helyszínen kiszervezett, nagyothaló volt és ezért nem halálra ítélték meg a vonat közeledését. — A tg.-muresi 3-as számú személyszállító társaságépcsói, amelyet Berecki István sofőr vezetett, elgázolta Biris Emil 9 éves fiúcskát. A kistű a kocsiuton akart áthaladni és elkapta az autóbuzs sárhányója. Biris Emil súlyos sérüléseket szenvedett mellén és hátán. Állapota súlyos. — Erneul-Mara községben a községen áthaladó Hamdet üvegcsiszoló cég teherautója elütötte Miriszlai Károly 7 éves fiút, aki az iskolából tartott hazafelé. A vigyázatlan sofőr ellen megindult a vizsgálat.

A FELVIDÉK AUTONOMIAJANAK HELYREÁLLÍTÁSÁT KÖVETELI A TÖT NÉPPÁRT. Prágából jelentik: A pittsburgi szerződés aláírásának 20-ik évfordulója alkalmából a töt néppárt indítványt terjesztett be a parlamentben. Ebben a felvidék autonómiájának helyreállítását követelik, hivatkozva a pittsburgi szerződés ama szakaszára, melyben Massaryk teljes önkormányzatot ígért a tötöknek.

Pályázati hirdelmény

Kántortanítói állást hirdet a beius-i (ud. Bihar) római katolikus egyházközség. Osztatlan iskola. Fizetés: havi 2700 lei, kétszobás lakás mellékhelyiségekkel, 10 méter fa és körülbelül 4000 lei stóla. Pályázatok törvényes kellékekkel november 1-ig nyújtandók be a plébánia hivatalhoz.

Római Katolikus Egyháztanács.

Halált okozott a hanyagság. Satu-Mara. Sa-ját tud. Megirtuk, hogy a somcuti keskenyvágá-nyu személyvonat elgázolta Baumgartner János 20 éves homoródi gazdálkodót. A fiatalember az induló vonatról Necopol állomáson ismerőseitől búcsúzott s a mint a lépcsőn állva kihajolt, bele-ültözött a váltóba, amely lesodorta. A kerekék jobb lábát tőből, bal lábát bokából levágták. A vonatvezető hevenyészett kötést tett a sebekre s meghagyta az állomásfőnöknek, hogy vigye a beteget orvoshoz, mert tetanusz mérgezést kap-hat. Elmentek a caraseui körorvoshoz, akit nem találtak otthon, mire szekéren bementek Viile-Saumarera, ahol az egyik orvos ezer leiért le-szedte a vonatvezető által felrakott kötést és újat tett helyébe. Arra azonban senki sem gon-dolt, hogy telefonáljanak a satumarei mentők-nek, hogy kórházba szállítsák az irtózatos kino-kat szenvedő fiatalembert. Csak huszonnégy óra mulva, a Baumgartner elgázoló vonat Somcut-ról visszajövet szedte fel az állomáson jajtató fiút, akit a satumarei köz-kórházban megoperál-tak. Segíteni azonban már nem lehetett rajta, mert huszonnégy óra alatt elvérzett.

Súlyosan megsebesített egy erdőőr egy 18 éves leányt. Oradea. Saját tud. A köz-kórház sebészeti osztályára öntudatlan állapotban szállí-tották be Spielmann Mária saldobaghiu illetőse-gű 18 éves leányt, akit vadászfegyverből erdő sörétes golyók sebesítettek meg. A rendőrségi nyomozás szerint Spielmann Máriát öt nappal ezelőtt érték a golyók, amikor hazafelé tartott szüleinek lakására. Azt is megállapította a rendő-rség, hogy a golyók Ilisi Paul saldobaghiu erdő-őr fegyverből származnak. A nyomozás most eh-ban az irányban folyik, hogy véletlenül vagy szándékosan sebesítette meg Ilisi Paul a szerez-cséslen leányt.

NEM LESZ ELŐKÉPZŐS GYAKORLAT CSÜTÖRTÖKÖN. A katonai előképzés pa-rancsnoksága közli az ifjakkal, hogy az októ-ber 14-re, csütörtökre hirdett előképzős gya-korlat, amelyet a vársáncban tartottak volna meg — elmarad. A gyakorlatok napja és idő-pontja — egyébként — a régi marad. Drimba Josif, alezredes.

Ahol az aranycsinálás titkát kutatták. Bécs-ből jelentik: Történelmi regények és kutatások ahol ráirányították a figyelmet Bécs egyik ős-régi, omladozófélben lévő épületére: a Habsbur-goknak a XVI. században épült simmeringi kas-télyára. II. Rudolf ebben a kastélyban hatalmas termet rendezett be alhimista kísérletek céljaira. Az olvasztókemencék, téglék, lombikok, titkos receptek és a kísérletekről készült feljegyzések, sajnos, elveszték a 18 méter hosszú és 10 méter széles boltívhajtásos terem elhagyatva, hiszen a II. mindössze egy irászatot maradt benne. II. Rudolf császár olyan szenvedélyes alhimista volt, hogy sem Prágában, sem Bécsben nem tudott meglen-ni a titokzatos búvészkönyv nélkül, saját maga végezte a kísérleteket, csupa alhimistával vette magát körül, orvosai, ipókai, inasai mind alhi-misták voltak. A császárt valóságzal lázba hozta egy Kelley Edward nevű angol kalandor aki hi-ganyból aranyat „tudott” előállítani. II. Rudolf rangokkal és kitüntetésekkel halmozta el az an-golt, mert meg akarta szerezni tőle titkát. A ka-landor azonban maga is csak véletlenségg követ-keztében jutott az aranycsináló „tinktúra” bírtó-kába s annak összetételét nem ismerte. Legjobb-nak találta, ha megezik a császártól, azonban szigorúan őrizték. Egyik menekülési kísérlete a-kaikmával lezuhant, súlyosan megsebesült s a kórházban meghalt. Az aranycsinálás titkát az-óta sem tudták megfejteni.

* **Lágy víz — szép bőr,** a modern szépség-ápolás alapköve. A víz mindig tartalmaz oldott ol-ványi anyagokat, meszet stb., mely a bőrt eldur-vítja. Mack's Kaiser Borax meglágyítja mosdó-vizet, megőrzi archére frissességét. Csak a közie-mert vörös dobozban valódi, kimérve nem kap-ható.

Csávossy Elemér S. J.:

A szeretet titka

az eucharisztikus évre készült szentbeszé-tek, utasítások — triduumok, lelkigyakor-latok, missziók — szentórák tartására.

Ára 110 lei és portó.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

KÖZGAZDASÁG

Az erdőkitermelés korlátozását kívánja elrendelni a kormány

Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottságának egyik legutóbbi ülésén behatóan foglalkoztak az erdőkitermelés korlátozásával. Az ülésen rámutattak arra, hogy ha a kitermelés továbbra is az eddigi ütemben és az utánpótlásról való gondoskodás nélkül történik, akkor már a legközelebbi jövőben fakitermelésünk súlyos válságba kerül.

A nagy faipari vállalatok egyébként szintén a termelés korlátozása mellett foglalnak állást, mert tudatában vannak annak, hogy csak ilyen módon menthető meg az erdők és ezzel egyidejűleg csak így biztosítható számukra is iparuk, illetve kereskedelmük zavartalan továbbfolytatása. Ezt a politikát elősegíti az a körülmény, hogy legutóbb nemzetközi egyezményrel a kiviteli kereteket is leszállították.

Amerikai „jóslat” a legközelebbi nagy tőzsdei összeomlásról

Newyorkból írják: Dawes Charles Gates csikágói bankár nevével három esztendő óta nagyon jól ismeri és sürin emlegeti Amerikában mindenki, aki az ottani tőzsdei események iránt érdeklődik. „A gazdasági fellendülés prófétája”, így hívják az öreg Charliet, aki a nagy depresszió idején, 1934 december 12-én, előadást tartott a csikágói kereskedők egyesületében és előadását az azzal fejezte be: „jegyeztek meg, hogy amit most mondok, 1935 júniusában vagy júliusában megjavul a nehézipar helyzete és ez a javulás fogja elindítani a nagy, tartós gazdasági fellendülést Amerikában”.

Hogy hogy nem, amit az öreg Dawes megjósolt, az dátumszerű pontossággal bekövetkezett, mert csakugyan 1935 júliusában kezdtek tömegesen kapni a megrendeléseket a vasútvétek és az acélöntvények és ez a dátum lett a kezdete az újabb amerikai prosperitásnak.

Azóta Dawes Charles Gates nem sokat beszélt a nyilvánosság előtt, hanem dolgozott és pénzt keresett, még pedig igen szép eredménnyel, mert a Dawes-család bankja már mult év végén visszafizette a Reconstruction Finance Co.-nak azt a masfélmillió dolláros kölcsönt, amit a nagy szorultság idején igénybe kellett vennie.

A hosszú hallgatás után azonban pár héttel ezelőtt mégis megszólalt az amerikai gazdasági fellendülés prófétája. Kiadott egy 45 oldalas kis füzetet, aminek ez a címe: Meddig tart a prosperitás? És a címben foglalt kérdésre azt a választ adja „Charlie”, hogy ha infláció, vagy háború nem jön közbe, a mostani nagy prosperitás ei fog még tartani 1939 őzéig, amikor egy újabb tőzsdei összeomlás pár esztendőre visszaveti a gazdasági boldogulást, de utána megint nyugodtabb, prosperitások időszak várható.

Elmondja azt is, hogy miféle gyakorlati tapasztalatok bátorították fel, hogy ilyen jóslásokba merjen bocsátkozni. Sokat foglalkozott közgazdasági elméleti kérdésekkel, de a hivatásos konjunkturakutatók tanításain a gazdasági tevékenység intenzitásának ciklikus változásairól, nem tudott eligazodni. Ezért egyszerű gyakorlati üzletember módján, maga kezdte vizsgálni, milyen körülmények közt és mennyi idő elteltével szedte össze magát a gazdasági világ 1873-as, 1893-as és 1920-es tőzsdei krachok után. Arra a tapasztalatra jutott, hogy a gyógyítás, talpraállítás és fellendülés rendszerint a nyersvastermelés növekedésével és a vásárok emelkedésével kezdődik, ami a vizsgálat tárgyává tett esetekben, a válság kitörését követő öt és félv év után következett be. Így volt ez 1873 és 1893 után és ugyanígy történt most 1935 közepén is. A krachokat követő tőzsdei konjunkturák összehasonlító vizsgálata közben arra jött még rá, hogy a nagy összeomlások után pontosan tíz esztendővel jött egy újabb tőzsdei krach, ami rövidebb időre, egy-két esztendőre újból megszakitja a kereseti lehetőségeket. Így volt ez 1893-ban és az ezt követő 1903-ban is.

Ezért mondja Dawes bankár, a legújabb amerikai prosperitá prófétája, hogy 1939 őzén megint nagy baj lesz a tőzsdéken.

De ez még messze van és a tőzsde játékosai alighanem tiezta szívből kívánják, hogy az amerikai prosperitás Sirius-mesterének ezuttal is igaza legyen.

A XIII. SZÁZADBAN ÚJ CSAPÁS FENYEGETTE EURÓPÁT.

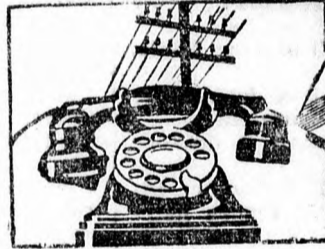
a tatárok betörése. Moldva különösen egyike volt azoknak a területeknek, amelyek a végtelen mongol betörések alatt szenvedtek. Amennyire félelmetesek voltak a támadók, épen annyira váratlanok voltak a betörések. A moldvai örök fáradhatatlanul öröködték és fő riadójelük a tűz volt. Éjjel, hegyoromról hegyoromra, nagy tüzeket gyújtottak és a borzalmas hír bejárta az egész országot. A gyöngék elmenekültek, míg a harcban edzett moldvai vitézek újra siettek feltartoz-

tatni az áradatot, legyőzni az ellenséget.

MA, HOGY ÉRTESULÉSEKET SZEREZZONK, rendelkezésünkre áll egy csodálatos eszköz: a TELEFON. A nemzetvédelem és a közbiztonság számára. a kereskedelmi életben, valamint, hogy szeretneinkről hírt adjon, a telefon nélkülözhetetlen.

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

rendelkezésre bocsát telefon-
átvitelűt, amely minden
tudnivalót, valamint a hely-
közi és nemzetközi beszélge-
tések díjszabását tartalmazza.

Közös tevékenységre kötött egyezséget a „Ciuc gazdasági” és „Mercurea-Ciuc és vidéke hitelszövetkezet”. Saját tud. A „Ciuc gazdasági szövetkezet” és „Mercurea-Ciuc és vidéke hitelszövetkezet” igazgatósága a napokban ülést tartott. Olyan óhajok hangzottak el, hogy kívánatos volna a két szövetkezetnek közösen kifejtési tevékenységét. Tárgyalások indultak, melyek teljes sikerre vezettek. Megállapodás jött létre, hogy a két szövetkezet önállóságának teljes fenntartásával, kölcsönös részjegyzéssel szorosabb párhuzamos és együttes működést fejt ki. A „Mercurea-Ciuc és vidéke hitelszövetkezet” működési helyét áttette a „Ciuc gazdasági szövetkezet” székházába, Mercurea-Ciuc, Strada I. C. Brătianu 41 sz. alá. A hitelszövetkezet az igazgatóságba beválasztotta Sztankó Zoltán mérnököt, a „Ciuc gazdasági szövetkezet” ügyvezető igazgatóját, alelnök minőségben és egyúttal ráruházta az ügyvezetéssel járó teendőket is. A két szövetkezet közös működésével kapcsolatban újabb taggyűjtési ténykedést határozott el. Felkér ezután is mindenkit, aki a szövetkezésben rejlő erőt maga és a köz javára hasznosítani akarja, hogy üzletreszjegyzéseivel siessen a két szövetkezet megerősítésére. Minden előny és haszon végeredményében a szövetkezeti tagokra és rajtuk keresztül a nagyközönségre hárul vissza. A hitelszövetkezetnél egy üzletresz 500 lei, melyből aláíráskor 10 százalék, vagyis 50 lei és 20 lei beiratási díj fizetendő. A hátralévő összeg két év alatt, havi részletekben is fizethető. A gazdasági szövetkezet egy üzletresz 1000 lei.

Ellenyhult a banati búzapiac. A banati gabonapiacra a buza irányzata ellenyhult és az üzleti forgalom is csendesebb lett. A gabonapiacra az árak a következők: buza 76 kilós 450 lei, buza 77 kilós 470 lei, buza 78 kilós 475, ötengeri 320, új tergeri 200, zab 360, takarmányárpa 350, tavaszi árpa 420, korpa 265, muharmag 390, kismalmi liszt a 30-70-es beosztásból 800, nagymalmi liszt 820 lei százkilónként. A lóheremag 22 és a lucernamag 36 lei kilónként.

Az élesztőárak leszállításának kérdése. Bucurestiből jelentik, hogy a román pékezüdműkutatás küldöttsége megjelent a kereskedelmi minisztériumban és kérte az élesztőárak leszállítását. A küldöttség arra hivatkozott, hogy az élesztőárak az élesztőárakat 45 leiről 84 leire emelte kilónként és kérte, hogy a kormány szüntesse meg a kartell árdragítását.

Hetivásáráthelyezés az Eriulmelléken. Säcueni. Saját tud. Säcueni nagyközönségben a hetivásárokat évtizedek óta pénteki napon tartották meg. Mivel a szomszédos járási székhelyeken Valea lui Mihai községben csütörtökön, Marghitán pedig pénteken van hetivásár, ez a helyzet bénítólag hatott a säcueni hetivásárok forgalmára. Ezért a község kérelmére a kereskedelmiügyi minisztérium megengedte, hogy ezentul péntek helyett a keddi napon tartassanak meg a hetivásárok és ennek folyományaként az országos vásárok is. E hó 15-én még utoljára lesz hetivásár pénteki napon, azontul pedig már a keddi napokon. A minisztérium engedélye általános óhaját elégitte ki.

Katonai jelentkezések sorrendje Oradeán és a megyében

A hadkiegészítő parancsnokság hozzánk eljuttatott hírdetménye alapján tovább folytatjuk a katonai jelentkezések fontos időpontjainak közlését.

Katonai jelentkezések Oradeán

Nov. 13-án az 1929. évf. A—M-ig.
Nov. 15-én az 1929. évf. N—Z-ig.
Nov. 16-án az 1928. évf. A—M-ig.
Nov. 17-én az 1928. évf. M—Z-ig.
Nov. 18-án az 1927. évf. A—M-ig.
Nov. 19-én az 1927. évf. M—Z-ig.
Nov. 20-án az 1926. évf. A—M-ig.
Nov. 22-én az 1926. évf. M—Z-ig.
Nov. 23-án az 1925. évf. A—M-ig.
Nov. 24-én az 1925. évf. M—Z-ig.
November 25-én az 1924. évf. A—M-ig.
November 26-án az 1924. évf. N—Z-ig.
November 27-én az 1923. évf. A—M-ig.
November 29-én az 1923. évf. N—Z-ig.
November 30-án az 1922. évf. A—M-ig.
December 1-én az 1922. évf. N—Z-ig.
December 2-án az 1921. évf. A—M-ig.
December 3-án az 1921. évf. N—Z-ig.
December 4-én az 1920. évf. A—M-ig.
December 7-én az 1920. évf. N—Z-ig.
December 8-án az 1919. évf. A—M-ig.
December 9-én az 1919. évf. N—Z-ig.
December 10-én az 1918. évf. A—Z-ig.

Katonai jelentkezések a megyében.

November 15-én Padurea Neagra község-

ben a Padura Neagra-i és a Huta Voevozi hadkötelesek, november 16-án Padura Neagrán a Societi és a Sinteu-i, november 17-én a Budoiu-i hadkötelesek katonai lívretjét láttamozzák Padurea Neagrán. Nov. 18-án Tăuteu községben a Bageiu-i, nov. 19-én a Giutelec-i és a Chiribis-i és november 20-án pedig a Tăuteu-i hadkötelesek katonai igazolványát láttamozza a bizottság. November 22-én Micea községben a Sănlazar-i, nov. 23-án a Chiraleu-i, november 24-én a dernai és dernisoari, nov. 25-én a triai és a săcălăsu-i, nov. 26-án a miscai-és a chislazi hadkötelesek katonai igazolványát láttamozzák.

November 27-én Marghitán a cresturi, november 29-én az abramuti, november 30-án a petreui és fancicai, december 1-én az albisi, december 2-án a buduslău-i, december 3-án az iteu-i és a dijiri, december 4-én az abrami és cohani, december 7-én a suigi, december 8-án a ghenetei, december 9-én a chef., december 10-én, 11-én, 13-án és 14-én pedig a marghitai illetőségű katonakötelesek lívretjét fogja láttamozzni a bizottság.

December 15-én Săcunin, a cadeai és a ciocai, december 16-án a targusori és a che-reghiu-i, december 17-én az olosigi és cubulcuti, december 18-án a sanniculai de muntei, december 20-án a saniobi és cianalosi, december 21-én és 22-én pedig a săcueni hadkötelesek katonai igazolványát láttamozza a bizottság.

SZÍNHÁZ

THALIA SZÍNHÁZ HÁROMNAPOS VENDÉGTÁJÉKÁNK MŰSORA:

Oktober 15., péntek este 9 órakor: **Eltévedt báránycák.** (André Birabeau világhírű vígjátéka. Fényes Alice, Erényi Bőske, Paal Magda, Pérenyi János, Gulácsi László, Tóth Elek, Mészáros Béla, Lantos Béla, Szabados Árpád, Decey Jenő, stb. fellépésével.)

Oktober 16. szombat délután 3 órakor: **Delila.** (Olcsó helyárakkal.)

Oktober 16. szombat délután 5 és fél órakor: **Eltévedt báránycák.** (Rendes helyárakkal.)

Oktober 17. vasárnap délután 3 órakor: **Delila.** (Olcsó helyárakkal.)

Oktober 17. vasárnap délután 6 órakor: **Eltévedt báránycák.** (Eucsu előadás, rendes helyárakkal.)

A SZÍNHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYEI:

— **Eltévedt báránycák.** Óriási érdeklődés előzi meg a Thalia Magyar színház háromnapos oradeai vendégjátékát, amikor is André Birabeau, nagyszerű vígjáték újdonságát, az **Eltévedt báránycák** mutatja be a prozai együttes. Az **Eltévedt báránycák**, amely Budapesten a Belvárosi színházban még ma is állandó műsoron van, oly színpadi siker, amelyhez hasonlót az utóbbi években nem írtak. A darab minden egyes szerepe, szereplője és maga a darab témája olyan szenzációs, olyan meglepő, hogy mindenki számára egy hosszantartó élményt jelent. Az **Eltévedt báránycák** cluji előadása is már a tarsulat csúcsteljesítménye volt. Lázás izgalommal készülnek az oradeai bemutatóra is, amely pénteken este 9 órakor lesz. Az **Eltévedt báránycák** még szombaton délután fél 6 órakor és vasárnap délután 6 órakor van utoljára a színház műsorán, mindenkor rendes helyárakkal. Az **Eltévedt báránycák** I. felvonását, amely egy könyv-és papírkereskedésben játszódik le, a helybeli Sipos és Reich cég állítja ki.

— **Delila** szombaton és vasárnap délután 3 órakor kerül először színre olcsó helyárakkal. Már Ferenc nagyszerű vígjáték újdonsága, mely a bemutató előadásán olyan óriási, minden eddigi fölülmuló sikert aratott. — A **Delila** mindkét délutáni előadására jegyek már válthatók a színház elővételi pénztáránál.

A NYOMDÁSZOK OKTÓBER 30-ÁN SZOMBATON ESTE 9 ÓRAI KEZDETTTEL A REF. KULTURPALOTÁBAN RENDEZIK NAGYSZABÁSÚ TÁNCMULATSÁGUKAT. AMELYNEK HANGVERSENY-MŰSORÁN A LISZT FERENC ÉNEK- ÉS ZENEKAR, AZ ÉPÍTŐMUNKÁSOK ÉS GUTENBERG DALKÖRÖK MŰVÉSZI DAL- ÉS ZENESZÁMOKAT MUTATNAK BE. BELEPŐ-DÍJ 25 LEI.

Convocare

Cooperativa „Furnica” a Reuniunii Poporale din Oradea, care este în legătură cu Centrala Cooperativelor „Hangya” în ziua de 24, luna Octombrie anul 1937 la orele 11 și 1/2 și va ține în localul lui din Cercul Catoilic **adunarea sa generală ordinară**, la care membrii sunt invitați conform §-ului 24. al statutelor, și la care dăca membrii nu se vor prezenta conf. prescrierii a statutelor, adunarea va avea loc în ziua 31. luna Octombrie anul 1937 și ne-luând în considerare numărul membrilor adunarea va fi capabilă de a aduce hotărâri valide.

Ordin de zi al adunării generale: 1. Raportul Consiliului de Administrație și al Censorilor despre exercițiul anului trecut. — 2. Examinarea bilanțului și acordarea dispensei. — 3. Stabilirea bilanțului. 4. Acoperirea deficitului. — 5. Compunerea consiliului de administrație. — 6. Acordarea censorilor. — 7. Alegerea delegatului pentru adunarea generală a Uniunii. — 8. Influențarea filialelor. — 9. Propuneri eventuale.

Bilanțul sa examinat de comitetul de cenzori și se află afișat în localul prevădit spre vedere publică — Dat, la Oradea în ziua 31. luna August anul 1937. — **Consiliul de Administrație.**

Meghívó

A „Hangya” Szövetkezetek Központja kötelei-kébe tartozó **Oradeai Népszövetségi Hangya** Szövetkezet 1937. évi október hó 24-én délelőtt 11 és fél órakor a Katolikus Körben levő irodájában **rendes közgyűlést** tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak, ha azonban a tagok nem jelennek meg az alapszabályokban előírt számban, ugy a közgyűlés 1937. év október hó 31-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz.

Napirend: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a múlt üzletéről. — 2. Zárószámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása. — 3. Mérleg megállapítása. — 4. Veszteség fedezetéről gondoskodás. — 5. Az igazgatóság létszámának vizsgálata. — 6. Felügyelőbizottság választása. — 7. Az Unió közgyűlésére képviselő választása. — 8. Fióküzlet szervezése. — 9. Netaláni indítványok. — A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg az irodában kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. — Kelt: Oradea, 1937. augusztus 31-én. **Az igazgatóság.**

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)

Lakás

Szép egyszobás lakás mellékhelyiségekkel és mosókonyha használati november 1-re kiadó. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 39.

2-3 szobás lakást keresek. Lehetőleg magánháza kerttel. Cim: Boer Pater, Oradea, Str. C. Cipariu 23. sz.

Fényképező műterem forgalmas helyen olcsón kiadó. Ertekezni lehet: Gyógyszerár, Oradea, Str. Vlăhuta Nr. 46.

Kiadó 4 szobás parkettes összkomfortos ur lakás. Megtekinthető 11-12-ig. Oradea, Strada Holban 44. szám.

Kertvárosban, villamos megálló közelében közelében 2 szobás modern magánház azonnalra kiadó. Oradea, Str. Cantacuzino 60. Ertekezni: Dailos, Telefon 802.

Butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Xenopol 13. szám.

2 szobás előszobas utcai lakás kiadó november 1-re. Oradea, Str. Bratianu No. 52.

Kiadó október 15-ére különbejáratu butorozott szoba, esetleg teljes ellátással is. Ugyanott egy jókarban levő esküspor és egy vaskályha eladó. Cim: Oradea, Str. Averescu No. 37.

Kiadó november 1-re 3 szobás, fürdőszobás udvari lakás, ugyanott egy 2 szobás. Oradea, Ciogogariu-utca 41. szám.

Kiadó 2 szobás mellékhelyiségekből álló lakás november 1-re. Cim: Oradea, Str. Bratianu 55.

Utcai háromszobás lakás mellékhelyiségekkel, november 1-re kiadó. — Utcai butorozott szoba azonnalra kiadó. Oradea, Parcul Carmen Sylva 6. szám.

Háromszoba előszoba fürdőszobás lakás november 1-re kiadó. Oradea, Strada Aurel Vlaicu 31-a.

Alkalmazás

Árva urileány házaspárhoz vagy úrnőhöz elmenne, minden munkát vállal. Cim: „Árvalány” jellegére a kiadóba kéretik.

Házvezetőnek, bejárónak elmenne özvegyasszony, vidékre is. Burikné, Oradea, Str. Turnatorului 7.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépés Oradea. Str. Regele Carol II, No. 5.

Adás-vétel

Sírlampák eladók Oradea, Str. Nicolae Jiga 43. szám.

Eladó versenyzongora. Oradea Str. Bratianu 27.

Eladó ebédli szőnyeg, használt 3x4 méter. Oradea Str. Vilson No. 2.

Jókarban lévő komplett hálószoba, kékpek, ággyak, elkötözöttes miatt eladók. — Oradea, Str. Nic. Zsigai 52. szám.

Jókarban lévő modern kombinált szekrényt, asztalt, fotelket vannak. Cimeket a kiadóba kérek.

Jókarban lévő 2 sötetek Neumann teliakat 6-8 éves gyerekeknek eladó. Oradea Str. Bratianu 9. szám.

Jókarban lévő használt vaskályha ontott és előmelegítő cserépkályhához eladó. Oradea, Strada Andrei Muresan 10. sz.

Eladó egy jókarban lévő használt gyermek bunda, ba.ma, 7 éves lánykának és egy férfi rövid blókabát. Oradea, Str. Vlăhuta No. 34.

Használt teliakat, 14 éves fiúnak eladó. Oradea, Str. Müllerand No. 3. I. emelet jobbra.

2 darab új nagy, kényelmes valódi marhaborból, előrendű kiállításra készült fotój eladó. Cim: Oradea, Regele Ferdinand 16. emelet.

Egy söltékes női teliakat kisebb alakra eladó. Szabó J. Oradea, Str. Gheorghie Lazar No. 5.

Eladó költözködés miatt sodronybetéttel ágyak, szalongszék, nagy tükkörrel, ebédasztal, festmények, márvány mosdó, stb. Oradea, Str. Ciogogariu 15. földszint 1. balra. Megtekinthető délelőtt 10-től 1 óráig.

Különféle

Egy rövid keresztűres zongora bérbeadó. Cim a kiadóban.

Radnai-féle magyar gyorsírást tanulmányos tanítók. — Cim a kiadóban.

Ne járjon pecsétes ruhában, használjon „Roxitát”. Kapható drogériákban.